

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29Csp/135/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119211036
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Vlčková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119211036.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Dianou Vlčkovou v právnej veci žalobcov: X. L. Č., N.. XX.X.XXXX, A. XXX XX X. XXX, X. D. Č., N.. X.X.XXXX, A. XXX XX X. XXX, obaja pr. zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, IČO: 00 151 653, so sídlom Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, pr. zast. AK Mária Grochová a partneri s.r.o., IČO: 36 863 017, so sídlom Bočná 10, 040 01 Košice, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 793,93 € a o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia **z a m i e t a**.

II. Žalobu o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v časti I. Základné podmienky bod 1 v zmluve o splátkovom úvere č. 0505195018 zo 16.11.2009 vo vzťahu k spracovateľskému poplatku a poplatku za správu úveru **z a m i e t a**.

III. **U r č u j e**, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o splátkovom úvere č. 0505195018 zo 16.11.2009 v bode 5, časti II. Záverečné ustanovenia, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka, spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“, **j e n e p r i j a t e ľ n á**.

IV. Vo vzťahu k výroku I. a II. **p r i z n á v a** žalovanému voči žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

V. Vo vzťahu k výroku III. **p r i z n á v a** žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia v 1. a 2. rade žalobou doručenu súdu dňa 21.6.2019 žiadali zaviazat' žalovaného na zaplatenie 793,93 € s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia a určiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky v časti I. základných podmienok bod 1 v rozsahu spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru a v bode 5 v časti II. záverečných ustanovení.

2. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 16.11.2009 uzatvorili so žalovaným zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorého im žalovaný mal poskytnúť úver vo výške 6 000 € s uvedením výšky mesačnej splátky, ročnej úrokovej sadzby, RPMN, priemernej hodnoty RPMN, konečnej splatnosti úveru, ako aj celkových nákladov spojených s úverom. Uviedli, že v predmetnej zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru absentujú obligatórne náležitosti zmluvy predpokladané ust. § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z., a to celková výška a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru, výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, a preto sa tento považuje za bezúročný a bez poplatkov.

3. Ďalej uviedli, že zmluva obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v časti I. základné podmienky v bode 1 v rozsahu spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru, pričom obdobné podmienky boli viacerými všeobecnými súdmi SR vyhlásené za neprijateľné. Ďalej poukázali na neprijateľnosť zmluvnej podmienky v časti II. bodu 5 záverečných ustanovení, v ktorom si zmluvné strany dohodli, že sa ich vzájomné vzťahy budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spracovať jeho príslušnými ustanoveniami. Keďže ide o spotrebiteľskú vec, je potrebné aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže výlučné spravovanie záväzkového vzťahu ustanoveniami Obchodného zákonníka by bolo pre nich ako pre spotrebiteľov nevýhodnejšie, táto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v ich neprospech podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázali na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov SR, ktorými bola obdobná zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú.

4. Žalovaný žiadal žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

5. Vo vyjadrení k žalobe v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhajú vydania bezdôvodného obohatenia poukázal, že žalobcovia netvrdia žiadne konkrétne plnenia, ktoré mali dať údajne vzniknúť bezdôvodnému obohateniu na strane banky. V sporovom konaní ako je konanie vo veci samej, v ktorom platí zásada dispozičná a prejednacía, je zásadne vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Žalobca musí od hypotézy relevantnej právnej normy tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy, na základe ktorých môže súd rozhodnúť v jeho prospech. Povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazná sú pritom vo vzájomnej jednote. Poukázal na dôvodovú správu k ust. § 150 CSP, z ktorej vyplýva, že navrhovaná právna úprava zakotvuje povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Musí zároveň ísť o priame tvrdenia žalobcu. CSP neumožňuje tvrdenia nepriame prostredníctvom odkazu na označené alebo predložené dôkazné prostriedky, práve naopak, takéto zjednodušovanie povinnosti tvrdenia výslovne zakazuje v ust. § 132 ods. 2 CSP. Premietajúc uvedené na prebiehajúci súdny spor preto namieta, že žalobcovia si nesplnili ani len povinnosť tvrdenia základnému predpokladu práva z bezdôvodného obohatenia a nešpecifikovali, vrátenia ktorých plnení sa domáhajú. Nestačí im totiž tvrdiť, že zaplatili celkovú sumu 6 671,15 €, keď je aj z ich podania zjavné, že bola realizovaná viacerými platbami a nie naraz. Sú teda povinní uviesť, vrátenia ktorých plnení sa domáhajú a tvrdiť rozhodujúce skutočnosti o každom takom plnení. Len voči takým kvalifikovaným tvrdeniam žalobcov môžeme následne v postavení žalovaného rozvinúť náležitú procesnú obranu. Zároveň voči uplatnenému nároku vzniesol námietku premlčania.

6. Pokiaľ ide o zvyšné žalobné návrhy, ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia neprijateľnosti určitých zmluvných podmienok, namieta primárne ich procesnú neprípustnosť, a to so zreteľom na ostatné okolnosti sporu. V judikatúre najvyšších súdnych autorít nikdy neexistovala pochybnosť, že určovacia žaloba nie je prípustná tam, kde je možné žalovať priamo na splnenie povinnosti. Možnosť žalovať o určenie určitej právnej skutočnosti je spravidla vylúčená, ak je možné podať žalobu, ktorou sa subjekt priamo domáha priznania oprávnenia z takej skutočnosti. V kontexte prebiehajúceho sporu preto zdôrazňuje, že žalobcovia sa spolu s určením údajnej neprijateľnosti zmluvných podmienok nedomáhajú ochrany žiadneho konkrétneho subjektívneho práva. Súčasne poukazuje na zásadnú okolnosť vzájomného vzťahu uplatnených žalobných návrhov. Žalobcovia sa popri určení neprijateľnosti zmluvných podmienok domáhajú aj vydania bezdôvodného obohatenia, ktoré im údajne malo vzniknúť z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, ako sankcie za údajné nedostatky náležitostí zmluvy o splátkovom úvere. Inými slovami, predmetom sporu je primárne bezručnosť a bezpoplatkovosť úveru, z ktorej žalobcovia vyvodzujú presvedčenie o nároku z bezdôvodného obohatenia. Akej praktickej potrebe slúži potom podaný žalobný návrh o určenie neprijateľnosti zmluvných dojednaní o poplatkoch, keď výsledkom sporu môže byť záver o bezpoplatkovosti úveru. Ak by bol úver postihnutý sankciou bezpoplatkovosti, je zbytočné uvažovať o neprijateľnosti akejkoľvek zmluvnej podmienky. Všetko vyššie uvedené znamená, že prieskum spotrebiteľskej prijateľnosti, ako ho požadujú žalobcovia, vykazuje všetky parametre prieskumu abstraktného. Je úplne odtrhnutý od individuálnych okolností konkrétneho prípadu tak procesných - ignoruje sa, že sa rieši širšia otázka bezpoplatkovosti, ako aj hmotnoprávných - žalobcovia netvrdia žiadnu konkrétnu ujmu z údajnej neprijateľnosti. Práve v týchto súvislostiach poukazuje na zásadnú zmenu implementovanú pri rekodifikácii civilného sporového procesu, a to na nový procesný inštitút abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach, ktorý je zameraný na skúmanie zmluvných podmienok a obchodných praktík

nezávisle od okolností konkrétneho prípadu. CSP založil pre tento špecifický typ prieskumu výlučnú právomoc civilných súdov a zároveň vymedzil okruh na to určených, kauzálnych príslušných súdov. Ak súd vyhovie žalobe v takom znení, vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky a jej znenie výslovne uvedie alebo vo výroku určí, že obchodná praktika je nekalá, zároveň zakáže žalovanému používať túto zmluvnú podmienku alebo zmluvnú podmienku s rovnakým významom vo všetkých spotrebiteľských zmluvách. A iba v rozsudku vydanému v takomto konaní potom možno následne priznať účinky predvídané ust. § 53a Občianskeho zákonníka.

7. Prieskum v poňatí vyplývajúcom zo žaloby - prieskum striktno abstraktný, bez prepojenia s ochranou konkrétneho subjektívneho práva spotrebiteľov - by preto znamenal, že konajúci súd by si neprípustne aťahoval právomoc, ktorá mu nepatrí.

8. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcov, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením zmluvy o splátkovom úvere, výpisom z úverového účtu, ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav:

9. Žalobcovia v 1. a 2. rade ako fyzické osoby - spotrebiteľia uzatvorili so žalovaným dňa 16.11.2009 zmluvu o splátkovom úvere č. 0505195018, v predmete poskytnutia úveru vo výške 6 000 €, s uvedením druhu úveru - spotrebný úver na čokoľvek, výšky úrokovej sadzby 14,10 %, spôsobu poskytnutia úveru - jednorázovo, bezhotovostne, výšky spracovateľského poplatku 122,78 € s tým, že tento bude uhradený pri uzatvorení úverovej zmluvy z prostriedkov úveru, poplatku za správu úveru 1,99 € mesačne, výšky splátky od prvého čerpania úveru do 30.11.2009 vo výške 37,24 € a od 20.12.2009 vo výške 96,18 €, počtu splátok 119 od 20.12.2009, termínu konečnej splatnosti úveru 20.10.2019, RPMN 16,54 %, priemernej hodnoty RPMN 18,45 % a celkových nákladov spotrebiteľa 5 603,48 €. Súčasťou bolo aj zmluvné dojednanie, že do výpočtu RPMN nie sú zahrnuté sankcie za porušenie povinnosti dlžníka vyplývajúce z úverovej zmluvy, pričom výška týchto sankcií je uvedená v sadzobníku alebo vo zverejnení.

10. Obsahom zmluvy je aj zmluvné dojednanie v časti II. bodu 5 zmluvy, z ktorého vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 562 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.

11. Podľa žalobcov v 1. a 2. rade s poukazom na znenie zmluvy došlo v ich prospech k vyplatneniu úveru iba vo výške 5 877,22 € po odpočítaní sumy spracovateľského poplatku, ktorý bol v zmysle zmluvného dojednania uhradený z prostriedkov poskytnutého úveru.

12. V prospech žalovaného boli poukázané úhrady v celkovej výške 6 671,15 € s tým, že posledná úhrada bola realizovaná 8.10.2010 vo výške 5 781,48 €.

13. Podľa § 4 ods. 1 až 7 zák. č. 258/2001 Z. z., v znení účinnom k 16.11.2009, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí (<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>) musí obsahovať a) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu, b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa, c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom, d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť, e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, f) v prípade odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo poskytnutej služby, g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru, h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby, ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu, i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný

spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 7a ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>> za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok, l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, m) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) prvom až piatom bode <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>>, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad, n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>> a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, o) upozornenia týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, p) práva spotrebiteľa podľa § 7 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>>, q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>>. Pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo b) dodaný tovar, alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b), d) až j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to prípúšťa osobitný predpis.7) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>> Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu.7) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>> V súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom.8) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20090101>> Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

14. Podľa § 53a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa. Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 týka len časti zmluvnej podmienky, dodávateľ je povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

15. Podľa § 100 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20191201>>. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka. Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

16. Podľa § 107 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému

obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, príkladne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietat'.

17. Podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

18. V danom prípade sa súd prvej inštancie nestotožňuje s tvrdením žalobcov v 1. a 2. rade o bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru pre absenciu obligatórnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 ods. 2 písm. e/ zák. č. 258/2001 Z. z., keďže predmetná zmluva o splátkovom úvere obsahuje údaj o celkovej výške úveru.

19. V danom prípade je súdu prvej inštancie známy rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/14, ktorý vo výroku rozsudku v bode 3 výslovne uviedol, že čl. 3 písm. I/ a čl. 10 ods. 2 Smernice 2008/48/ES ako bod I. prílohy I. tejto Smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru označuje celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené.

20. Z čl. 30 Smernice 2008/48/ES vyplýva, že táto Smernica sa nevzťahuje na zmluvy o úvere, ktoré sú platné v čase nadobudnutia účinnosti vnútroštátnych opatrení prijatých od 12.5.2010. Je nesporné, že predmetná Smernica bola do právneho poriadku SR transponovaná až prijatím zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, teda sa nevzťahuje na zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatvorených na základe zák. č. 258/2001 Z. z. Z uvedeného dôvodu preto nie je možné v danom spore aplikovať závery rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-377/14, ktorého obsahom je výklad Smernice 2008/48/ES.

21. V zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. i/ zák. č. 258/2001 Z. z., zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať uvedenie výšky, počtu a termínov splátok istiny, úrokov a iných poplatkov s tým, že pokiaľ spotrebiteľský úver tieto náležitosti neobsahuje, v zmysle ust. § 4 ods. 3 cit. zák. sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

22. V danom prípade súd poukazuje na rozhodnutie KS v Žiline zo dňa 25.11.2013 pod sp. zn. 11Co/256/2013, ktorý sa v odôvodnení rozhodnutia stotožnil s argumentáciou okresného súdu o nedostatku podstatnej náležitosti úverovej zmluvy uvedenej v § 4 ods. 2 písm. i/, pokiaľ zmluva neobsahuje špecifikáciu, v akom rozsahu tá-ktorá mesačná splátka zahŕňa v sebe úhradu istiny, uplatneného úroku, prípadne iných poplatkov podľa uvedeného rozhodnutia. Logickým a teleologickým výkladom zákona o spotrebiteľských úveroch možno dospieť k jednoznačnému záveru, že zo zmluvy musí jednoznačne vyplývať splatnosť jednotlivých častí istiny, úrokov a poplatkov, pokiaľ tieto nemajú byť splatené jednorázovo. Aj keď z uzatvorenej zmluvy vyplýva výška jednotlivých splátok, výslovne je však uvedené, že každá splátka zahŕňa istinu, úrok a poplatky, pričom nie je zrejmé, akú časť týchto nárokov jednotlivá splátka obsahuje, pričom však pre určenie práv a povinností zmluvných strán z uzatvorenej zmluvy je nevyhnutné vedieť, koľko dlžník v jednotlivých splátkach plní na istinu, osobitne na úrok a osobitne na poplatky. Žalovaný jednotlivé splátky nerozšpecifikoval a ani z ostatných ustanovení, ktoré sú súčasťou zmluvy nevyplýva spôsob splácania úrokov a poplatkov.

23. Nie je zrejmé, či sa spotrebiteľský úver spláca anuitne alebo sa úroky a poplatky splácajú ako prvé a istina neskôr, alebo naopak alebo či sa úroky a poplatky strhnú z celkovej výšky ponúkaného spotrebiteľského úveru. Z dôvodu nedostatku uvedenej podstatnej náležitosti sa preto predmetný spotrebiteľský úver poskytnutý zo strany žalovaného žalobcom považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda žalovanému vznikol iba nárok na zaplatenie istiny poskytnutého úveru.

24. V danom prípade je zároveň vylúčená aplikácia rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-42/2015 a s ním súvisiace rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 3Cdo/146/2017, sp. zn. 4Cdo/211/2017, sp. zn. 4Cdo/65/2018, sp. zn. 5Cdo/132/2017, sp. zn. 2Cdo/235/2017 a sp. zn. 7Cdo/98/2018 z dôvodu, že ich

obsahom je výklad Smernice 2008/48/ES, ktorej aplikácia je už s poukazom na vyššie uvedené dôvody vylúčená.

25. Na základe absencie obligátornej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere predpokladanej ust. § 4 ods. 2 písm. i/ zák. č. 258/2001 Z. z., vznikol žalobcom v súlade s ust. § 451 Občianskeho zákonníka nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške rozdielu realizovaných úhrad splátok úveru a poskytnutých úverových prostriedkov.

26. Z predložených listín nesporne vyplýva, že žalovaný na základe predmetnej úverovej zmluvy poskytol žalobcom úverové prostriedky v celkovej výške 5 877,22 € (po odpočítaní spracovateľského poplatku) a žalobcovia v jeho prospech realizovali úhrady v celkovej výške 6 671,15 € s tým, že poslednú úhradu poukázali žalovanému dňa 8.10.2010 vo výške 5 781,48 € (č. l. 9-10), teda by mali nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 793,93 €. S poukazom na vznesenú námietku premlčania sa v danom prípade súd zaoberal otázkou, či uvedený nárok žalobcov bol uplatnený v rámci subjektívnej, ako aj objektívnej premlčacej doby s poukazom na ust. § 107 Občianskeho zákonníka.

27. Z čl. 2 ods. 2 CSP nesporne vyplýva, že každá sporová strana má právo, aby jej spor bol rozhodnutý v súlade s princípom právnej istoty, ktorý je definovaný ako stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

28. Každému teoretickému vymedzeniu má v pozitívnom práve spravidla zodpovedať právne pravidlo, ktoré je reflexiou výkladu cez prizmu tohto teoretického vymedzenia. Inak povedané, z teoretického postulátu má byť v ideálnom prípade v správnom texte odvoditeľné konkrétne právne pravidlo. V oblasti explikovaných ako najvyššie súdne autority je potrebné čl. 2 vykladať vo funkčnej jednote s čl. 3. V tomto zmysle je jednoznačné, že za najvyššie súdne autority možno sémanticky dosadiť:

a/ ÚS SR

b/ NS SR

c/ v oblasti ich kompetenčného dosahu i Európsky súd pre ľudské práva a Súdny dvor EÚ (doc. JUDr. Marek Števec a spol.: Komentár CSP).

29. Z uznesenia NS SR z 24.1.2018 pod sp. zn. 6Cdo/29/2017 nesporne vyplýva, že za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu treba považovať predovšetkým rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierke stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu a rozhodnutia súdov SR, vydané NS SR od 1.1.1993, ako aj rozhodnutia NS SR, v ktorých bol opakovane potvrdený určitý právny názor, alebo výnimočne aj jednotlivé rozhodnutie, pokiaľ neskôr vydané rozhodnutia NS SR názory obsiahnuté v tomto rozhodnutí nespochybnili, prípadne ich akceptovali a vecne na ne nadviazali (R 71/2018 - Zbierka stanovísk a rozhodnutí NS SR 8/2018).

30. Podľa názoru súdu prvej inštancie právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia, sa môže premlčať tak v subjektívnej, ako aj objektívnej dobe. Ak sa povinný subjekt premlčania dovoľá, nemožno oprávnenému právo na vydanie získaného bezdôvodného obohatenia priznať, ak márne uplynula aspoň jedna z uvedených lehôt. Začiatok plynutia subjektívnej a objektívnej lehoty je stanovený odlišne a na sebe nezávislý je aj priebeh plynutia, ako aj ich skončenie. Pre začiatok plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, kedy sa oprávnený skutočne dozvedel, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto bezdôvodné obohatenie získal. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, t.j. subjektívna a objektívna. Subjektívna premlčacia doba je kratšia - 2-ročná a objektívna premlčacia doba je buď 3-ročná v prípade bezdôvodného obohatenia vzniknutého z nedbanlivosti alebo 10-ročná, ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Podľa názoru súdu v posudzovanom prípade je rozhodujúcou otázkou kedy začala plynúť subjektívna 2-ročná premlčacia lehota. Za rozhodujúci pre začiatok jej plynutia treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr. V danom prípade teda nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa žalobca pri riadnej starostlivosti musel alebo mohol

dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale je rozhodujúce kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel.

31. V danom prípade tak pri posudzovaní vedomostí žalobcov o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, v prospech koho k obohateniu došlo, treba z hľadiska § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzať zo dňa (dní), kedy splatili žalovanému úver, z ktorého požadovali vydanie bezdôvodného obohatenia pozostávajúceho zo splatených úrokov a poplatkov, a to bez ohľadu na skutočnosť, či skutočne vedeli o prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti predmetného úveru a o tom, že sa bezdôvodne žalovaný obohacuje.

32. Nie sú teda vôbec relevantné jeho právne znalosti (platí zásada neznalosť zákona neospravedlňuje), teda nie je podstatné či vedel o príslušnej právnej úprave alebo judikatúre súdov, a teda či bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti. Tieto závery vyplývajú z viacerých rozsudkov NS ČR pod sp. zn. 26Cdo/785/2011 zo dňa 24.4.2012, 28Cdo/685/2011 zo dňa 28.3.2012, 28Cdo/3977/2007 zo dňa 18.3.2008, 33Odo/306/2005 zo dňa 25.3.2017, ale aj z rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011, nálezu ÚS SR III. ÚS 143/2016 zo dňa 15.3.2016, ako aj rozsudkov všeobecných súdov SR - KS v Nitre 25Co/119/2015 zo dňa 27.7.2016 a 6Co/220/2015 zo dňa 27.1.2016.

33. V danom prípade sa teda žalobcovia o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia dozvedeli najneskôr 8.10.2010, kedy žalovanému zaplatili poslednú splátku úveru.

34. Tomuto zodpovedá aj ustálená rozhodovacia prax NS SR rozhodnutiami sp. zn. 1Cdo/67/2011, sp. zn. 3Cdo/169/2017 a sp. zn. 8Cdo/163/2018, zo záverov ktorých vyplýva, že pre posúdenie právnej otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri bezdôvodnom obohatení nie je rozhodujúca právna kvalifikácia, ale zistenie skutkového stavu, teda zistenie znalostí tých skutkových okolností, z ktorých je možné vyvodiť zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie. V predmetnej veci je zároveň vylúčená aplikácia 10-ročnej objektívnej lehoty pre úmyselné bezdôvodné obohatenie, a to s poukazom na uznesenie NS SR pod sp. zn. 1Cdo/238/2017 zo dňa 18.10.2018.

35. Z dôvodov uvedeného rozhodnutia vyplýva, že v uvedenej právnej veci odvolací súd konštatoval nepriamy úmysel žalovaného získať majetkový prospech bez právneho dôvodu na úkor žalobkyne s tým, že tento je daný určitými faktormi a okolnosťami, ktoré spočívajú v profesionálnosti a odbornosti žalovaného a v jeho dlhoročnom pôsobení na finančnom trhu.

36. Tu dovolací súd konštatoval, že samotné všeobecné skutočnosti o profesionálnom podnikateľskom postavení finančných subjektov v oblasti poskytovania úverov a doterajšia súdna prax týkajúca sa ochrany spotrebiteľov v obdobných prípadoch samé o sebe nemôžu bez ďalšieho zakladať nepriamy úmysel nebankového subjektu (veriteľa). V danom prípade je nutné dôsledne skúmať vôľovú a vedomostnú zložku zavinenia aplikujúc analógiu podľa trestného práva hmotného pri právnom posúdení formy zavinenia, a to s dôrazom na čas konania protiprávneho úkonu, resp. získania neoprávneného majetkového prospechu. Pri bezdôvodnom obohatení je preto dôležité zistiť, kedy k obohateniu došlo z objektívneho hľadiska a v tom čase preukázať úmysel veriteľa, resp. jeho zavinenie, aby bolo možné jednoznačne posúdiť, či je potrebné aplikovať 3-ročnú alebo 10-ročnú premlčaciu lehotu. Z uvedeného teda zákonite vyplýva, že v prvom rade je potrebné správne posúdiť, z akého dôvodu došlo k bezdôvodnému obohateniu podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Iná situácia nastáva napr. pri bezdôvodnom obohatení bez právneho dôvodu ako pri bezdôvodnom obohatení z neplatného právneho úkonu z časového hľadiska, kedy k obohateniu reálne došlo.

37. Zároveň podotkol, že v prípade, ak nebankový subjekt koná nekorektne a neuvedie do úverovej zmluvy všetky predpísané údaje, je toto jeho konanie zo zákona sankcionované tým, že zmluva sa stáva bezúročnou a bezpoplatkovou, čo v podstate znamená, že spotrebiteľ je povinný zaplatiť veriteľovi len samotnú istinu úveru. Táto skutočnosť má preto za následok automatickú neplatnosť tých častí zmluvy, ktoré sa týkajú práva odplaty a úrokov sa poskytujú úver. Je preto dôležité správne posúdiť, či zmluva je platná s výnimkou častí o úrokoch a odplate, alebo má ešte aj iné vady, pre ktoré je ako celok neudržateľná, a preto v celosti neplatná. Z právneho záveru rozhodnutia NS SR potom vyplýva, že samotný fakt, že bankový subjekt poskytujúci úver spotrebiteľovi je v postavení profesionálneho podnikateľa vo všeobecnosti, bez ďalšieho nemôže zakladať úmysel tohto nebankového subjektu bezdôvodne sa obohatiť na úkor spotrebiteľa.

38. S poukazom na vyššie uvedený právny záver rozhodnutí NS SR v spojení s čl. 2 ods. 2 CSP a rozhodnutím NS SR pod sp. zn. R 71/2018 zverejnenom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR 8/2018 súd prvej inštancie dospel k jednoznačnému záveru o dôvodnosti uplatnenej námietky premlčania uplynutím subjektívnej premlčacej doby, ako aj nemožnosti aplikácie objektívnej 10-ročnej premlčacej lehoty z dôvodu úmyselného bezdôvodného obohatenia. Je nepochybné, že žalobcovia poslednú splátku úveru v prospech žalovaného uhradili 8.10.2010, a preto s poukazom na podanie žaloby 21.6.2019 si nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatnili po uplynutí 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby.

39. S uvedeným záverom NS SR sa stotožnil vo svojom rozhodnutí aj KS v Prešove zo dňa 11.4.2019 pod sp. zn. 25Co/84/2018, zo záverov ktorého vyplýva, že na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, resp. jeho vedomosť o tom, že viaceré jeho nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly spotrebiteľských zmlúv súdom vyhlásené za neplatné, prípadne úvery poskytnuté spotrebiteľom považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohacovať, by bolo nutné v každom jednotlivom konkrétnom prípade s poukazom na okolnosti uzavretej konkrétnej úverovej zmluvy s konkrétnymi zmluvnými stranami preukázať, že žalovaný ako úverový veriteľ v čase uzatvorenia zmluvy a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne vedel alebo bol aspoň uzrozumený s tým, že sa bezdôvodne na úkor dlžníka obohacuje.

40. Súčasne sa KS v Prešove v uvedenom rozhodnutí stotožnil so záverom NS SR o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, ktorá podľa jeho názoru žalobcovi začala plynúť úhradou poslednej splátky dodávateľovi, kedy nepochybne už tomuto boli známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia, teda komu plnil a v akej výške.

41. Podľa § 298 ods. 1, 2 CSP, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

42. Podľa § 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzatvorením zmluvy, b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa, c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví, d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu, e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi, f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú, g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzatvorenú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty, h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nespĺnil záväzky, ktoré vznikli, i) umožňujú dodávateľovi jednostranne

zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve, j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľa oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia, k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku, l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana, m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči dodávateľovi vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči dodávateľovi, n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy, o) oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba dodávateľovi, p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme, r) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom, s) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho záväzku v hodnote neprimerane vyššej, ako je výška jeho záväzku vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa, t) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie dodávateľom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa, u) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase, v) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie, w) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek záväzky tretej osobe.

43. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

44. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa ďalej domáhajú určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok uvedených v časti I. základných podmienok bodu 1 v znení spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru a ďalej v bode 5 časti II. záverečných ustanovení zmluvy.

45. Podľa názoru súdu prvej inštancie žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevyklúčujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP. Zo samotného znenia ust. § 137 CSP je možné vyvodiť nepochybný záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb.

46. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

47. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

48. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

49. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

50. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C - 473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

51. Žalobcovia v 1. a 2. rade v postavení spotrebiteľa majú zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora a ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany.

52. Aj z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6Ndc/20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes. Pokiaľ ide o predmetnú zmluvnú podmienku, obdobná zmluvná podmienka už bola vyhlásená za neprijateľnú vo vzťahu k dodávateľovi rozsudkom OS Prešov zo dňa 21.2.2018 pod sp. zn. 24C/182/2015 v spojení s rozsudkom KS v Prešove zo dňa 4.10.2018 pod sp. zn. 19Co/88/2018 s dátumom právoplatnosti 2.11.2018.

53. Na základe vyššie uvedených skutočností potom možno ustáliť, že žaloba o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky nie je vylúčená ani v individuálnom spotrebiteľskom spore.

54. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Súd prvej inštancie v rámci realizácie postupu v zmysle ust. § 181 ods. 2 CSP konštatoval, že sú mu známe rozhodnutia všeobecných súdov SR vo vzťahu určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky spracovateľského poplatku a poplatku za správu úveru vo vzťahu k iným dodávateľom, konkrétne OS Skalica pod sp. zn. 5C/172/2014 v spojení s rozhodnutím KS v Trnave pod sp. zn. 24Co/587/2015 a vo vzťahu k poplatku za správu úveru OS Skalica pod sp. zn. 5C/359/2014 v spojení s rozhodnutím KS v Trnave pod sp. zn. 23Co/301/2016.

55. Z odôvodnení uvedených rozhodnutí nesporne vyplýva, že neprijateľnou podmienkou je aj zmluvné dojednanie, ktoré vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Vo vzťahu k poplatku za správu úveru uviedli, že zo zmluvy ani zo všeobecných obchodných podmienok nie je zrejmé, aké úkony veriteľa v prospech dlžníka majú byť týmto poplatkom odmeňované. Takéto ustanovenie tak celkom jednoznačne zakladá pre veriteľa nárok na ďalšiu peňažnú výhodu voči dlžníkovi, teda spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom.

56. Vo vzťahu k akceptovateľnosti spracovateľského poplatku uviedli, že samotný dodávateľ opodstatnenosť tohto poplatku odvíja od práva na odplatu za poskytnutie úveru a práve v tom je zásadný rozpor vedúci k právnomu záveru súdu prvej inštancie o neprijateľnosti takejto zmluvnej podmienky. Z označenia spracovateľský poplatok je jednoznačné, že má ísť o poplatok za spracovanie úveru, teda za úkony zo strany veriteľa súvisiace s poskytnutím úveru, ako napr. oslovenie dlžníka, zistenie jeho údajov, vypracovanie a uzavretie konkrétnej zmluvy, ktoré sú internou záležitosťou veriteľa a súčasťou jeho nákladov. Odplata za poskytnutý úver má byť dojednaná jednoznačne, a to napr. dojednaním úroku a nie je dôvod odplatu za poskytnutý úver skrývať pod akýsi spracovateľský poplatok.

57. Z čl. 3 CPS nesporne vyplýva, že každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou SR, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnými záväzkami SR, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora EÚ, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

58. Vznik členstva SR v EÚ tkvie okrem iného aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech EÚ. Ide pritom aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských

vzťahov. Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu úniijného tvorca zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu (uznesenie ÚS SR pod sp. zn. III. ÚS 666/2016 z 11.10.2016).

59. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia ÚS SR vyplýva, že smernice ako typová kategória predpisov sekundárneho práva sú na rozdiel od nariadení typické absenciou priamej uplatniteľnosti voči fyzickým osobám a právnickým osobám v jednotlivých členských štátoch. Podľa čl. 288 ods. 3 Zmluvy o fungovaní EÚ je smernica záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.

60. Citované ustanovenie primárneho práva EÚ vysiela zrozumiteľné posolstvo vnútroštátnym orgánom členských štátov zaväzujúc ich na taký výkon ich vrchnostenských kompetencií, ktorý zabezpečí dosiahnutie výsledku očakávaného smernicou. Inými slovami, ide tu o povinnosť naplniť vôľu úniijného tvorca smernice vnútroštátnymi právnymi prostriedkami. Štandardným prostriedkom dosahovania cieľa stanoveného smernicou je zmena právnej úpravy, ku ktorej pristúpi vnútroštátny zákonodarca. Avšak pre prípad, že túto svoju povinnosť nespĺní, vyvinula rozhodovacia prax Súdneho dvora EÚ teóriu priameho účinku smerníc a nepriameho účinku smerníc. Priamy účinok dotknutých smerníc v posudzovanom prípade neprichádza do úvahy, a to vzhľadom na závery rozsudku Súdneho dvora EÚ C-152/84, podľa ktorého záväzná podstata smernice, ktorá konštituuje základňu pre možnosť odvolať sa na smernicu pred vnútroštátnym súdom, existuje len vo vzťahu ku každému členskému štátu, ktorému je určená. Z tohto vyplýva, že smernica nemôže sama o sebe ukladať povinnosť jednotlivcom a že ustanovenia smernice ako takej nemožno uplatňovať voči jednotlivcom. Môžu tak uvažovať len o nepriamom účinku smernice, ktorý zakladá rozhodnutie Súdneho dvora EÚ C-106/89 s odvolaním sa na prejudikatúru C-14/83. Podľa tohto rozhodnutia pri aplikácii vnútroštátneho práva bez ohľadu na to, či aplikované ustanovenia boli schválené pred alebo po smernici, vnútroštátny súd povolaný na výklad vnútroštátneho práva je povinný interpretovať ho, nakoľko je to možné vo svetle dikcie (textu) a účelu smernice, aby sa dosiahol výsledok sledovaný smernicou, a tým zabezpečil súlad s 3. odsekom čl. 189 Zmluvy o založení EHS.

61. Je nepochybné, že novelou Občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.4.2004 (zák. č. 150/2004 Z. z.), boli prevzaté právne akty Európskych spoločenstiev a EÚ uvedené v prílohe (§ 879g Občianskeho zákonníka), medzi inými aj Smernicu Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

62. Bez ohľadu na doterajšiu rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov SR pri posudzovaní zmluvnej podmienky poplatkov za správu a poskytnutie úveru (spracovateľský poplatok), súd prvej inštancie považuje za právne významný výklad Smernice 93/13/EHS rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-621/17 z 3.10.2019. Z uvedeného rozhodnutia nesporne vyplýva, že čl. 4 ods. 2 a čl. 5 Smernice Rady 93/13/EHS, sa majú vykladať v tom zmysle, že z požiadavky, podľa ktorej musí byť zmluvná podmienka formulovaná jasne a zrozumiteľne, nevyplýva povinnosť, aby také zmluvné podmienky, o aké ide vo veci samej, ktoré neboli individuálne dohodnuté a sú obsiahnuté v zmluve o úvere uzatvorenej so spotrebiteľmi, pričom presne určujú sumu poplatkov za správu a za poskytnutie úveru, ktoré znáša spotrebiteľ, spôsob ich výpočtu a dátum ich splatnosti, tiež podrobne špecifikovali všetky služby poskytované ako protihodnota dotknutých súm.

63. Čl. 3 ods. 1 Smernice 93/13/EHS sa má vykladať v tom zmysle, že taká zmluvná podmienka, o akú ide vo veci samej, ktorá sa týka poplatkov za správu zmluvy o úvere a ktorá neumožňuje jednoznačne určiť konkrétne služby poskytované ako protihodnota, v zásade nespôsobuje v rozpore s požiadavkou dobrej viery na úkor spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán, ktoré vyplývajú zo zmluvy.

64. Zo záverov uvedeného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ teda možno vyvodit' jednoznačný záver, že nedostatočná individualizácia plnení za poplatky za správu, ako aj spracovateľského poplatku v tomto prípade, ktorých výška, resp. spôsob ich výpočtu a dátum splatnosti sú v zmluve presne určené, nespôsobujú v rozpore s požiadavkou dobrej viery na úkor spotrebiteľa značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami strán, a preto súd prvej inštancie žalobu o určenie ich neprijateľnosti ako nedôvodnú zamietol.

65. Žalobcovia v 1. a 2. rade sa ďalej domáhali určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v bode 2 časti II. záverečných ustanovení zmluvy v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchodného zákonníka spravovať podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka.“

66. Zmluva medzi stranami sporu má nepochybne charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle jej definície podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a súčasne má charakter zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle ust. § 1 a nasl. zák. č. 258/2001 Z. z. V súvislosti s dojednaním účastníkov zmluvného vzťahu, podľa ktorého sa zmluva uzatvára podľa § 262 Obchodného zákonníka, treba poukázať na to, že podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ako aj s poukazom na ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sú neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľskej zmluve neplatné. Súčasne v zmysle ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Uvedená zmluvná podmienka vo výroku tohto rozhodnutia nebola dohodnutá individuálne, keďže žalobcovia nemohli ovplyvniť jej obsah v tejto časti. Z uvedeného je teda zrejmé, že dojednanie o voľbe Obchodného zákonníka podľa § 262 ObZ tvoriace súčasť záverečných ustanovení zmluvy o splátkovom úvere súd prvej inštancie posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a považoval ju za neplatnú. Zmluvný vzťah sporových strán sa v tomto prípade vždy riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka a nemôže sa riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka, ako to potvrdzuje aj prijatá novela Občianskeho zákonníka zák. č. 102/2014 Z. z., ktorá odstránila nejednotnosť v rozhodovaní súdov v tom, že jednoznačne stanovila, že na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Potom je uzavretá dohoda o voľbe Obchodného zákonníka medzi účastníkmi spotrebiteľského právneho vzťahu pre rozpor s uvedeným zákonným ustanovením neplatným zmluvným dojednaním. Nakoľko právny predpis zák. č. 102/2014 Z. z. neobsahuje prechodné ustanovenia, tzn. že od jej účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom. Uvedený právny záver judikoval NS SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 21.4.2015 pod sp. zn. 3MCdo/14/2014 v právnej vete: „Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.“ Za daného stavu, preto súd prvej inštancie vyhodnotil takúto dohodu o voľbe práva ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúcu hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa.

67. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

68. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

69. V prípade, ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu účastníkov, ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (uznesenie NS SR z 11.10.2012 pod sp. zn. 3MCdo/11/2011).

70. Na základe uvedeného, preto súd prvej inštancie vo vzťahu k výroku I. a výroku II. priznal úspešnému žalovanému voči neúspešným žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a vo vzťahu k výroku III. priznal úspešným žalobcom v 1. a 2. rade voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.